

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.Foaie socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.

Telefon Nr. 29.

Postul.

În escelenta revistă „Pentru popor“ (N. Rom.) se scrie despre post următoarele:

Postul cel mare a început. Odată oamenii noștri cu adevărată credință creștinească întrebuințau aceste săptămîni înaintea Paștilor pentru curățirea sufletului prin fapte bune, prin milostenii, prin rugăciuni necontenite. Pe atunci se gîndiau oamenii, nu numai la schimbarea unui fel de mîncare cu altul, care, dacă este bine gătit, poate să fie mai gustos decît celălalt, ci la înțelesul acestui post. Dacă ne oprim noi dela unele plăceri ale mîncării, e din două pricini: întâi pentru că astfel, prin mica noastră suferință, cinstim și răsplătim cît de puțin măcar din milostiva suferință a Dumnezeuului care s'a coborît din cer și a patimit ca om pentru mîntuirea noastră, și, al doilea, pentru a ne curăți prin lămurirea gîndului în trupul neîmbrăcat, în vederea ceasului de bucurie al Învierii.

De un timp însă, cei mai mulți fac socoteala cu Dumnezeu, cum ar face-o cu circiumarul satului: au o datorie de păcate și cu oprirea dela plăcerile pîntecelui mai șterg o parte dintr'însa. Ear la furțisaguri, la beții — că doar sîntul rachiu și cuvioasa țuică nu sînt de fruct, — la sudălmî, la bătaia nevestei și a copiilor să te tot ții!

Cu asta mai mult îți bați joc de poruncile lui Dumnezeu...

În post toată înfățișarea omului trebuie să fie alta. Să se gîndiască la greșelile lui și să făgăduiască a nu le mai face. Să-și socoată lipsurile anului trecut și să se îndatorească față de dînsul că le va îndrepta. Să plîngă asupra păcatelor sale și cu lacrimi amare să spele urma lor. Desprețuind ispitele ce-î ies în cale, să caute creștinul a-și face suflet nou și nevinovat pentru zilele de veselie nouă și nevinovată ale Paștilor. Dar ce poate fi mai desgustător decît cel plin de bucate de post, cel mîngîiat cu băutura pentru neajunsul postului, cel spurcat cu alte necurățenii peste necurățeniile lui, care așteaptă Paștile, nu ca o răsplată, ori ca un început pentru o cinstită muncă nouă, ci ca un prilej ca să adauge altă băătură la aceia care l-a înrăit și l-a ticăloșit, și să-și umple foalele de carne multă, după ce le-a umplut cu mîncările cele fără de carne!

Lui Dumnezeu nu-î trebuie pîntecelul tău, omule, ci sufletul tău. Dacă ești bolnav, dacă ai să pornești la muncă grea, dacă n'ai cum îți găti mîncarea de post care să te fie zdravăn, — și preotul te-ar dezlega de păcat, și, dacă nu te-ar putea dezlega și cu vorba, în sufletul lui te-a iertat.

Dar nici el, nici ai tăi de-acasă, nici sătenii între cari trăiești, necum cine stăpînește lumea, nu te poate ierta dacă-ți

împovărezi și mai departe ticăloșul de suflet, care și așa geme sub povara reledor. Numai înviați și noi, sîntem vrednici a ieși întru întîmpinarea celui ce, înviind, a venit cu solie de Înviere pentru omenirea întregă!

Reproducem și pentru cititorii noștri aceste sfaturi înțelepte asupra postului. Rînduiala postului ne mai putîndu-se azi straforma, în lipsa unui sinod ecumenic, bolborisim ca cocoșul porunca doua bisericăscă, care ar trebui scurtată, așa: *Să ținem posturile*. Înțelegînd postul veritabil, ținut în zilele mai grele ale legii creștinești, cum e Vinerea neagră, Ziua Crucii, 2-3 zile la Paști, la Crăciun, înainte de cuminecare, omițînd restul din textul poruncii, fiindcă postul întreg, astăzi cel puțin toți Românii, ș'asa nu-l mai putem ține. Cine mai postește azi, cum au postit înainte vreme călugării: cîte 7 săptămîni la Paști, 6 săptămîni la Crăciun, 2 săptămîni la Sînta Mărie-mare, și cîte 2-6 săptămîni la Sîmpetru, Mercuria și Vinerea, dacă nu și Lunia?

Deci, pentru ca porunca bisericăscă să lege, fără minciună, pe toți deopotrivă, și pe ceice postesc toate posturile de peste an, cum și pe ceice postesc spre a se degaja de datorința lor creștinească, afita cît pot, e bine să zicem pe scurt: *Să ținem posturile!*

FOILETON.

Din Sătmar.

Scumpe Amice,

La despărțire ți-am promis, că-ți voi scrie... Eată-mă aici în Sătmar, în ținuturile despre cari demultorî auziam, că „a venit arvizu și a luat borșhordăele“... vorbe, cărora nu le dădeam mai nainte vre-o importanță. Mă lăsau mai mult indiferent, crezînd, că noi cu toții suferim de un pesimism exagerat.

Așa de mult m'am obicinuit cu jalea stejarului bîntuit de atîtea furtuni, încît o veste mai îm-bucurătoare mi-se părea, ca o plouă recoroasă pe timp de secetă.

Și cînd mă gîndesc, cîtă deosebire între părerile tale și realitatea din Sătmar...

Îți aduci aninte în anii de școală... cînd înfigeam pe hartă un capăt al compasului în Făgăraș, ear cu celălalt ajungeam pînă pe aici de unde îți scriu acum?...

Decepțiile, iluziile făurite în anii de școală, m'au reținut de a-ți scrie mai îngrabă, nădăjduind la început, că mă înșel în toate și așteptînd astfel

să mai treacă un restimp, cînd poate voi judeca mai rece.

Dar vai, cucît se scurg mai multe zile, cucît mai largă mi-se pare întinderea pe unde variază doina noastră... Sermana doină, glasul ei de jale și suferințe, rătăcind, cu timpul s'a înăbușit în ropotul asurzitor de graiuri străine, sau dacă nu, a rămas așa de ciungărită, încît a ajuns un adevărat monstru, cum e și acest cntec popular pe care l-am auzit dela o fetișcană ce-l cînta, și încă cu ifos:

Gîte mîndra gîela Bichiș
Mă gîspartcie-un *chiriteiș*;
Chiriteișul l-oî sări,
Pă mîndra oî *tălăli*.
Batele vîntu *hatalmaș*,
Merg feciorî la *rucălaș*,
Feciorî *rucăluesc*
Fetcele *Y șăinăluesc*.
Cum vinfe biata fecicuță
În țară mai *meleguță*,
Vină și tu *lelcu* mîfeu
La mîntre pă *chebeliu*...
Astă var' la *arătaș*
Pus-ai badîe *făgădaș*,
Că pă mîntre mi-î lua,

Și-oî fi *menîsonîa* ta.
Viedz că toamna o *holădgit*
Și *farșang'o ercăzlit*,
Tu nu tce *hăzășodieșci*
Și nu mai *hălăduesci*...

Eată oglinda cea mai fidelă a jargonului Românilor sătmareni.

Costume țărănești nu vei găsi în tot ținutul, ba dacă cerci să le vorbești de așa ceva, de industria de casă, te iau în rîs.

Singurul lucru, care m'a impus e religiositatea oamenilor ăstora. În zile de sărbători biserica e tixită.

Cu totul altcum stă lucrul cu intelectualii de p'acî, despre cari cu drept cuvînt poți zice că sînt pătrunși de un ideal nobil și sfînt.

În zilele acestea așteptăm să ne sosiască un aparat cinematografic, cu care vom ține mai multe serate cinematografice.

Dacă un ram al puternicului stejar se usucă să nu desperăm, cît e tulpina sănătoasă, căci din ea vor odrăzli ramuri nouă, cari vor ride și înaintea celei mai puternice furtuni!

al tău **Creon.**

Infrățire.

II.

Dacă citim istoria lumii; sau dacă studiem starea actuală a țărilor și popoarelor de azi, cum și a comunelor singuratic, ajungem la concluzia generală, că: numai un neam, sau numai o comună unde se unesc oamenii în cugete și în simțiri, poate da înainte. Numai neamul al cărui fii hrănesc aceleași doruri și să încălzesc la flacăra acelorași nădejdi, au rost pe lume, și prin urmare numai aceștia au dreptul de-a trăi. Neamurile care își cheltuiesc puterea în certuri, în zavistii și în uneltiri unul în po-triva ceiuialalt; neamurile care n'au o stea conducătoare în lume, care n'au un ideal mareț la care să tindă și să priviască în tot decursul activității lor, nu-s vrednice să-i încălziască soarele. Menirea lor e mormintul, fiindcă n'au uiciun rost pe lume.

Eată pentruce trebuie să ne înfrățim în cugete și în simțiri.

Trebuie să dăm deci ascultare frunțurilor și conducătorilor, care cunosc mai bine decât noi primejdiiile ce ne amenință pe întinsul mării acestei vieți, care cunosc mai bine decât noi căile pe care putem ajunge mai cu siguranță la țintă.

E constatat, fraților, că Românul e mai isteț, e mai ager dela fire, decât Neamțul bunăoară, și cutoateacestea el ne trece bi-nișor pe dinainte în toate manifestările sale sufletești. Dece? pentrucă e dovedit, fraților, că Neamțul dă ascultare povețelor, și îndeplinește cu diligență sfaturile conducătorilor săi mai luminați. Astfel progresează Germanul cu pași repezi spre limanul bunăstării, fericii, și întăririi sale.

Să ne înfrățim dară și noi gândurile, vrerile și simțemintele cu ale conducătorilor noștri cinstiți și luminați, căci numai astfel ne vom putea ridica și noi la o demnitate în fața lumii.

Infrățirea gândurilor și a simțemintelor noastre nu se poate realiza, însă, decât numai dacă avem prilej se ni-le destăinuim unii altora, și-apoi se ni-le cunoaștem.

Prilejul acesta ni-l poate da earăși numai întâlnirea dincind-incind cu țărănimea noastră dornică de a ne vedea. Întâlnindu-ne, prin schimbul gândurilor și simțemintelor putem să ne cunoaștem mai bine, putem

Români fără dă năroc.

Dă pir îi lunca plină-dungă,
Ar fi să-l curățim odată,
Dar noi cât îi dzuia dă lungă
Șăgîem cu gura tot căscată...

Șăgîem, și săptămîni întregi
Sporim tot al turvin dă clacă,
Și cu nimic nu ce alegi,
Vai, că Sîntoagerii ce calcă...

Voinici cuminți, cu ochii ageri,
Ian spuniești-m o's tot pră fugă,
Hm, armăsarii lu Sîntoageri,
Dă calcă și stăpin și slugă?

Înloc să-mi spuniești, toț tăcieț,
-- Niciieare dzău dă I-aț vădzut --
La lucru dar'; dăcie șăgîeț
În lenie, și cu cap' umplut?

Dăcie să nfe tot văerăm,
Că ni-s dă soarce chinuieț,
Și d'ăia năince nu dăm,
C'ășă's Români rinduiț...

Sîntoagerii dă-I tot țînfem,
Dăm înapoi, ori stăm pră loc.
Pân' alții lucră -- noi șăgîem --
Om fi Români fără dă năroc!

Ilie Crăciunel.

stirni încrederea reciprocă, din care urmează apoi de sine și o dragoste împrumutată. Dragostea aceasta va fi apoi temelul și chiagul țării noastre în aceste vremuri grele pentru noi.

Vor zice unii: Cum să ne putem înfrăți gândurile și simțemintele, cum să ne cunoaștem, cînd nu convenim unii cu alții. Pe cărturari nu-i poți vedea decât numai pela alegerile dietale, și și atunci abia ai norocirea să schimbi cu ei 2-3 vorbe, încolo sănătate în straiță.

Răspunsul meu e: așa-i -- și nu-i așa! E așa, întrucît atunci cînd stai cu vreun fruntaș față-nfață, altcum îți destăinuiești sufletul. Și nu e așa, întrucît cărturarii și conducătorii noștri pot să ne destăinuiască gândurile și simțemintele lor și fără se vină în persoană la noi. Cum adevărat? -- *Prin scrisul lor.*

Nici nu putem aștepta dela ei ca să fie tot în mijlocul nostru. Și ei își au doară ocupațiunea lor după care trăesc; și ei își au necazurile lor, și pe ei îi muncesc grijile vieții. Ce-i cu dragoste de neam, însă, care nu se pot abate mai adeseori în mijlocul nostru, își știu rupe totdeauna ațita răgaz ca să aștearnă pe hîrtie povețele, vrerile și dorințele lor. Și slova lor înțeleaptă o duc gazetele și cărțile peste tot cuprinsul locuit de Români.

Flurel Popovici.

CORESPONDENȚĂ.

Ticvani, 3 Marte 1910.

Onorată Redacțiune,

„Nu este cine să facă dreptate, nu este până la unul. Toți s'au abătut”...
Psalmistul.

Vă rog, a publica în „Progresul” nostru, următoarele două cazuri, care caracterizează starea culturii a celor pe care îi privește. Întâi:

În satul nostru doi creștini filantropi, țăranul *Sofronie Popa* și preotul *Sofronie Pascu*, au făcut câte o fundațiune, din care în fiecare an are să se premieze acel părinte care are cei mai mulți copii, cel puțin câte 3 copii legiuși (minorenți). Această fundațiune are un îndoit scop nobil: întîi să promoveze fertilitatea, al doilea să dea un mic ajutor părintelui binecuvîntat cu cele mai multe odrasle, îndemnînd prin aceasta întru împlinirea poruncii dumnezeiești: „Creșteți și vă înmulțiți”, adaug -- „neamul românesc”. Căci cu multă durere sufletească, trebuie să constat, că, în comuna noastră, concubinagiul dobitoceșc ajunsese a fi socotit ca o epidemie, începînd să distrugă, cu mijloace diavolești, încă în embrion, multe vieți omenești...

Conferirea acestor știpeții o face senatul școlar din localitate. Spre acest scop, senatul a fost convocat astan la ședință, în Dumineca din 20 Februar a. c.

La concurs au fost puse 3 știpeții: 1 știpețiu de 100 cor. din fundația „Sofronie Pascu”, și două știpeții de câte 40 cor. din fundația „Sofronie Popa”. Au recurs mai mulți părinți, unul cu 5 copii, ear alții cu câte 3 copii. Punîndu-se la vot, primul știpețiu de 100 cor. s'a conferit, nu celui cu 5 copii, ci altui părinte cu 3 copii, pe motivul, că beneficiantul e înrudit cu testatorul. Celelalte două știpeții, de câte 40 cor. s'au conferit altor 2 părinți, tot numai cu câte 3 copii, pe motivul, că au recurs până acum de mai multe ori...

În zădar am protestat eu, iscălitorul acestor rînduri, că fundațiunea nu-i familiară, ci destinată spre sporirea locuitorilor din comună. Pentru familia și rudeniile sale, fundatorul a făcut în același testament alte diferite legate, cu dispoziții speciale. Și dacă totuși testatorul numește întreaga sa fundațiune de 10,000 cor. de familiară, până la 20 de ani dela moartea sa, aceasta o face din simpla cauză, că până la acel timp deoparte au să fie împăcate toate rudeniile, ear de altă parte să se capitalizeze fundațiunea până la 20,000 cor., avînd dela acel timp încolo a se crea știpeții pentru

universitari, etc. Cu toate aceste lămuriri, senatul școlar, respinge pe părintele cu 5 copii... Observ că aceste conferiri, purcese din interese de nepotism, nu sînt cele dîntăi. Antărț senatul școlar a conferit știpețiu de 100 cor. unui părinte cu 3 copii, preterind pe alți 2 părinți cu câte 4 copii. Ear mai înainte a preferit pe un părinte chiar cu 2 copii, respingînd pe alții cu cîte 3-4 copii. Brr...

Al doilea caz e următorul. În urma legii Apponyene, care îngreunează foarte mult activitatea învățătorilor români, mulți învățători din generația mai bătrînă vor fi nevoiați a trece mai curînd decît ar voi la pensie. Învățătorul nostru, adevărat eu subscris, am dezvoltat o activitate, și școlară și extrașcolară, destul de rodnică.

După o muncă grea de 31 de ani, din care 28 de ani am muncit la școala elementară din Ticvaniul-mare, am fost cerut, acum pentru a doua oară, dela senatul școlar, ca susținător al școalei, un adaus personal, ce ar fi să-mi serviască și de bază la penzia mea binemeritată. Senatul școlar, fiind să fie consecvent în ingratițudinea sa față de mine, învățătorul copiilor lor, și părinte al celor 5 copii ai mei, mi-a respins cererea. Dumnezeu, cită lipsă de generositate și umanitate!

Am scris acestea, pentruca deoparte să înferiez aceste fapte, lipsite de orice umbră de dreptate ale luminaților membri din scaunul nostru școlar, nu din vr'o răzbunare, ci cu dorul de a-i vedea reveniți pe calea cea bună.

Vă mulțumesc, Onorată Redacțiune, Vă mulțumesc pentru ospitalitate.

Înv. Iuliu Birou.

IGIENĂ.

Despre farmece.

Ar fi un lucru fără sffrșit de-a descrie mulțimea soiurilor acestor farmece. Natura inventatoare nu mai isprăvește cu bogăția variațiunilor sale, e vecinic tinără în această privință. Eu voesc numai să fie constatat că ochii joacă un mare rol în amor, făcînd abstracție dela cazurile unde sînt împedecați, cum este de exemplu la damele turcești mascate, unde gesturile și îmbrăcămintea lor escită curiositatea bărbaților, sau cum sînt amururile pe calea anunțurilor din jurnale, care nici nu's adevărate anoruri.

Mă voi abate pela jocul din satul nostru, pentru ca să iau informațiunii despre jocul ochilor tineretului. Totdeauna am admirat și voi admira istețimea fetelor jucătoare de-a prinde semnul de ochi, ce-l face flăcăul cînd își chiamă jucăuș. Cercul bătăturei (terenului) pe care se face „joc”, are un diametru cam 20 de metri, la o parte stau flăcăii, la alta, în distanța indicată, fetele, ear complectarea cercului o fac privitorii, care mai stau și pe la spatele acestora dacă sînt mulți. De se joacă Ardeleanca, sau Măzărca, sau cel mai admirabil dintre jocuri: „De doi”, tot insul joacă numai cu o însă, rar cu două; vin deci lucrurile astfel că fiecare jucător își alege și-și chiamă jucăuș, și aceasta o face cu un semn de ochi așa fin, încît un nebagător de seamă nu-și poate explica cum se înțeleg și învoesc la joc acești tineri la o distanță așa mare? De compătimit ar fi numai fata mioapă, care nu vede bine la distanță așa mare, ceiace din norocire rar se întimplă pela țară. Desele priviri reciproce, căutarea lungă unu la altul, le leagă inimile.

Cred că nu m'am înșălat cînd, scriînd un epigram în albumul unei domnișoare germane, am declarat că ochii sînt porțile amorului*).

Este constatat, că limba omului nu e pe departe atît de elocventă, pentru inima și spiritul nostru, ca ochii. Am putea pune alături cu cea dîntăi, limbajul florilor, care fiind ceva convențional, trebuie mai înainte studiat, ear celei din urmă, limba internațională a muziceii, care nu cere decît deprinderea urecheii.

Frumuseța ochilor. Pentru a decide asupra frumuseții ochilor, ar trebui consultată toată lumea, și voturile majorității ar fi hotărîtoare -- lucru imposibil. Mai ușor este a consulta pe poeți, care mai ales sînt chemați a-și spune verdictul în această materie. Eu voi consulta mai cu seamă pe unii dintre poeții noștri, dar nici păreriile altor poeți nu le pot trece cu vederea. Observ a priori

*) Augen, ihr Pforten der Liebe,
Glücklich der euch zu durchdringen vermag
(Ochi, voi porțile amorului,
Ferice de celce vă poate pătrunde!)

că la poezii de diferite națiuni, aflăm diferite păreri, căci fiecare trebuie să cînte ce are, la caz contrar, ar face un lucru zadarnic. Astfel Mirza-Schaffy zice: „Ochiul albaștri sînt semnul fidelității — dar luciul ochiului negru e totdeauna ascuns, ca căile lui Dumnezeu”. Cam astfel se exprimă și Spaniolii, (vezi Convorbiri Literare, 1886 pag. 985):

Nu te 'ncrede în ochii negri:
Ochiul negru-î trădător.
Niște ochi negri pe mine
M'au făcut să mor de dor.

Dr. Gheorghe Grăiniceanu.

*) Der Augen Bläue bedeutet Treue — doch eines schwarzen Aug's Gefunkel ist stetts „wie Gottes Wege dunkel!“

ECONOMIE.

Asigurarea vitelor.

Raportul „Plugarului“ din Cacova asupra asigurării vitelor. (Sfîrșit).

Medicul veterinar a fost consultat în 371 cazuri, pentru cari serviciul veterinar din Oravița a primit o remunerațiune de 600 cor. ear medicul veterinar din Iam, Verșeț și Bocșa, după exmisiunile avute, au primit taxele prescrise de lege.

În trei cazuri am primit arătare anonimă că respectivii membri au asigurat vite bolnave, la ce îndată a ieșit la fața locului exmisul direcțiunii și a constatat cauza, și aflîndu-o bazată, a șters pe 2 membri din sinul însoțirii, ear cauțiunea lor a trecut la fondul de rezervă. Într'un caz cercetarea e în curs.

În fine trebuie să mai amintim, că membrii nu sînt destul de conștiințioși în cauza de asigurare, nu sînt cu destulă rigoare la prețuirea vitei și la schimbările ce se fac.

S'a întimplat anume, că într'o familie și tata și fiul au vite, și s'au pus la olaltă la asigurare. Aceasta nu e permis, căci dă anză la diferite presupunerii și neînțelegeri.

Fiecare membru poate asigura numai vitele scrise pe numele său, altele nu, căci după acelea nu se dă despăgubire.

Insinuarea s'a făcut până acum fără a fi vizitate vitele de medic, acum însă e delipsă să se facă rînduială cu medicul, că numai vite sănătoase să se primiască spre asigurare. În fiecare caz de pagubă trebuie să fie direcțiunea înștiințată momentan, căci fără a încunoștiința direcțiunea, și fără a primi îngăduință, nimeni nu poate îngropa vita picată.

În toate cazurile la fața locului vine veterinarul și exmisul direcțiunii.

Pelea fiecare membru are a o îngriji bine și a o preda spre valorizarea institutului, sau încredințatului aceluia.

Imbolnăvirea vitelor are în tot cazul a se face cunoscută și veterinarului și institutului.

Toți membrii sînt datorii a arăta îndată, dacă din partea cutărui membru s'a făcut vr'o insinuare nedreaptă sau păgubitoare pentru însoțire.

În fine, iubiților frați, vă rugăm: luați-vă toți osteneala și propagați prin comune cauza însoțirii, căci cucit vom fi mai mulți, cuatit mai bine va fi de noi de toți, cuatit vom prospera mai tare.

În buna speranță că v'am dat toate deslușirile trebuitoare și că astfel, după cunoștiința și convingerea noastră cea mai bună, ne-am făcut datoria, semnăm, dorind prosperarea și întărirea însoțirii.

Direcțiunea „Plugarului“.

Convocare.

On. membrii ai „Societății de lectură“ din Bocșa-română sînt rugați a lua parte la adunarea generală ordinară ce se va ținea Duminecă în 14/27 Marte a. c. la 3 ore p. m. în localul societății. Obiecte: 1. Raportul general de pe anul 1909. 2. Raportul casierului. 3. Raportul bibliotecarului. 4. Alegerea funcționarilor și a comitetului. 5. Bugetul pe anul 1910. 6. Eventuale propunerii și interpelări.

Comitetul.

CRONICA.

Duminecă d. a. la 4 ore și-a ținut Casina română din localitate adunarea generală. De rîndul acesta remarcăm un interes mai viu al Casinașilor noștri, cari deovremeîncoaci alunecaseră d'abinele pe panta unei amorțeli reproșabile. După multă dezbateră asupra cauzelor acestei letargii, luînd cuvîntul atît președintele **Dr. Mihai Grosșanu**, cît și alți membri mai devotați, s'a hotărît, în cea mai bună înțelegere, a se da în viitor o viață mai intensivă acestui așezămînt, moștenit dela înaintașii noștri. Și în scopul acesta adunarea a ales cu multă însuflețire, în fruntea comitetului (reales), președinte: adv. **Dr. Ion Nedelcu**, viceprezident: prof. **Cornel Strimbei**, secretar: **Emil Persecă**, cand. de avocat, casier: **Dim. Grosșanu**, Econom-bibliotecar: **P. Manciu** și jurisconsult: adv. **Dr. Liviu Cigareanu**. Într'un ceas bun!

Terminîndu-se pertractarea lăsamîntului mult regretatului **Dr. Gheorge Anca**, moștenirea, testată „Astrei“ noastre din Sibii, a fost evaluată definitiv la suma rotundă de 40.000 coroane.

În Camera din Budapesta s'au întimplat Lună scandaluri mari, sîrînd mai mulți deputați cu bătae asupra miniștrilor, ear minezi, Marți la 22 a curente camera a fost dizolvată prin rescript regal.

La 21. c. a încetat din viață, în etate de 25 de ani, vicenotarul **Gheorghe Vișanu**, fiul fruntașului nostru comerșant din **Slatina** Simeon Vișanu. Fie! țărîna ușoară! Transmitem întristatei familiei și pe calea aceasta sincere condoleanțe.

Asupra conferinței de azi a clubului național vom reveni în numărul viitor.

La **Cornereva** a încetat din viață notarul **A. Rațiu**, înrudit cu familia **Dr. Cigareanu** din localitate.

Învățătorul **Nicolae Raicu** (Budinți) cu d-șoara **Alexandru Baias** (Rusova-nouă) logodiți. Multe felicitări!

Luni a fost petrecut la groapă luminatul preot bănățean **Mihail Juica** din **Srediștea-mică**. Meritele neperitoare ale acestui adevărat apostol le-a arătat mulțimei înduioșate într'un discurs funebru părintele protopop **Traian Oprea** (Verșeț), care a celebrat fiind asistat de preoții **Jdicu** (Strajă), **Lazarescu** (Ferendia), **Stoian** (Marcovăț) și **Popovici** (St. Ianoș). Funerariile le-a cîntat înduioșetor harnicul chor din **Marghita-mare**.

Pentru biserica din **Verșeț**, care e pe cale a se zidi cît de curînd în frumoasa strada Kudritz lîngă magistrat, unde și-a cumpărat un loc de frunte, a dăruit 500 cor. ca membru fondator, și fruntașul nostru din Oravița **Dr. Ion Nedelcu**. Frumos și vrednic lucru!

Intruniindu-se **comitetul societății de teatru**, în ședință plenară Duminecă la 6/20 Marte la Brașov, a decis ca **viitoarea adunare generală**, să se țină la **Toplița**. Mai departe a angajat **definitiv** pe d-l director artistic **A. P. Banuș** pentru restul timpului până la expirarea actualului „Plan de acțiune“. A decis mai departe a acorda **tot din doi în doi ani premii și ajutoare** pentru piese teatrale, compoziții muzicale originale și colecții de melodii populare, în suma totală de 1000 coroane din nou creatul fond **Dr. Ion Mihu**. S'au luat măsuri pentru un **turneu artistic** al bursierilor societății ce se va face în Iulie în mai multe centre cu populație română din patrie. În fine s'au stabilit punctele de orientare relativ la compunerea unui nou „Plan de acțiune“

La 20 curent s'a ținut adunarea generală extraordinară a „Frauenverein“-ului din localitate, alegîndu-și: Prezidentă de onoare: d-na v.ăd. **Adolf Gyurgyevich**, prezidentă: d-na I. **Bibel**, viceprezidentă: d-na **Dr. L. Méhes** și d-na **Dr. Arpad Zemplényi**, casieră: d-na I. **Belgrader**, ear în comitet au fost alese d-nele: **H. Aparnik**, **Dr. R. Bähr**, **I. Bauer**, **Dr. I. Baumann**, **I. Bellmond**, **I. Boitner**, **Dr. P. Cornean**, **Dr. E. Fehér**, **Dr. P. Fitz**, **C. Funke**, **E. Klein**, **Al. Orthmayer**, **T. Paleta**, **E. Paleta**, **Al. Pavlovits** și **R. Seitz**. În comisia pentru cenzurarea socoților: d-nele **I. Belgrader**, **F. Demény** și **A. Schul**.

Regele Carol al României a renunțat a mai fi străjuit pe toate cărările, ca în alte țeri unde domnitorii își tem viața, de paznicii de pîn'acum, pe cari l-a trimis îndărăt în armată.

Vajnicul fruntaș aradan, deputatul **Dr. Ioan Suci**, retrăgîndu-se de pe arena politică, anunță alegătorilor săi că de rîndul acesta nu mai candidează în cercul Boroșineului.

Candidatul de avocat **Nicolae Turla** din localitate a făcut doctoratul în drepturi la Budapesta. Felicitări!

În „Biserica și Școala“ din Arad scrie un preot bătrîn împotriva obiceiului urît d'a se da la părăstase și rachiu de pomană, fiindcă „în biserică nu se potrivește beutura spirtuoasă“... cum am zis-o asta și noi mai demult.

În vederea lipsei de gheață, bereria din **Cicova-montană** își va monta la stabilimentul ei și o mașină de recit, ear pentru particulari se va comanda gheață dela **Hatzfeld**. Dealtfel auzim că și banca „Plugarul“ din Cacova se ocupă cu gîndul de a instala pe malul Carașului c mașină de gheață.

Și la **Greovaș** a încolțit gîndul bun de-ași face țărani Casă națională. S'a auzim de bine!

La **Român-petre** (Petrovasela) a început să apară „Familia“, o revistă lunară, sub direcția d-nului **Ion Tințariu**. Cuvîntul de îndrumare e adresat către mame. Abonamentul anual: 5 cor., pentru țărani 3 cor. Î dorim izbîndă!

Bibliografie.

Biblioteca pentru toți „Povești Răzlețe“ de Em. Grigorovitză. Cunoscutul scriitor d. Em. Grigorovitză publică în ultimul număr al „Bibliotecii pentru toți“, apărut zilele acestea, un ciclu de nuvele care pun odată mai mult în evidență talentul robust al acestui remarcabil nuvelist. Subliniem în special nuvelele: „Ură de răzes“ o puternică și emoționantă povestire în cari personagiile sînt creațiuni viguroase și nespuse de interesante, — și pe „Iancu Scorțarul“ o povestire din Basarabia, care păstrează savoarea locurilor unde se petrece acțiunea și a felului de a fi al Românilor basarabeni. Stilul d-lui Em. Grigorovitză e simplu, sincer, fără exagerate suciri de frază, fără belșug de vorbe de prisos: pe ici-colo provincialisme cari tot dau, însă, citeodată, un mare farmec povestirilor. Sfătuim pe cititorii noștri să-și procure volumul d-lui Grigorovitză: e o lectură plăcută. De vînzare la toate librăriile din țară. Prețul 60 bani.

A ieșit de sub tipar „**Diagnoza**“, studiu asupra situațiunii politice a Românilor din Ungaria de **Dr. Emil Babeș**. Editură proprie. Se poate comanda trimițîndu-se anticipativ prețul de 3 cor. (Pentru România și străinătate: 4 cor.) dela autor (Budapest IV. gr. Károlyi utca 14). Se capătă la librăriile mai mari din provinciă, cum și la Administrația revistei noastre.

Poșta Redacțiunii.

Dr. Gh. C. București. Spuneți, vă rog, celui ce îndrăzni să presupună despre mine ceia ce mi-ați scris, că m'a calumniat, ca și ceilalți pizmătăreți cari l-au umplut capul. Salve!

Zagreb. Până a ajunge la vreme să vă scriu și particular, vă încredințăm, că prea bucuros v'am vedea în rîndurile noastre.

Poșta Administrațiunii.

Unor întrebători le respundem pe scurt, că contractul între noi și abonații noștri trebuie ținut de ambele părți contraheante. Unde nu se respectă, trebuie să intervie — legea. Pe mulți vom fi siliți a-l da în judecată, altcum nu mai putem rezbi cu nepăsarea și încă o altă calitate, și mai urîtă, a unora dintre restanțerii noștri.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu**.
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu**.

„Astra“

instituit de credit și economii în Sasca-
montană, publică

Concurs

pentru ocuparea unui

post de casier,

pe un an de probă, cu retribuție anuală de
800 cor. și tantiema statutară.

În caz de va corespunde, după un an
de serviciu, alesul se va definitiviza, regu-
lindu-i-se și salariul.

Postul se poate ocupa îndată.

Direcțiunea.

Haine elegante și ieftine

(după măsură.)

Mare asortiment de postavuri engle-
zești și indigene.

Croială după cele mai noi jurnale engleze la

Gross Béla

atelier de croitorie modernă

în Oravița, Stradă principală în casă proprie.

3-2

Fondată la 1896.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă
ca laptele, să folosească **crema
americană, pudra americană**
și **săpunul american**, care de-
pătează de pe față și de pe mini
orfele de pete, și întrece toate
mijloacele de acest fel, întrebun-
tate pân'acum. Se capătă la:
Apoteca Sfintul Gheorghe
în **Oravița** (peste drum de
prăvălia R. Goldstein).
Prețul unui borcan de cremă ame-
ricană 1 coroană. Prețul pudrei
americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpu-
nului americ. 80 fil. Încontra
durerii de dinți mai bune sînt pi-
căturile americane. Prețul 1 cor.

Comuna bis. ort. rom. din Sască-mont.
avînd a-și

zugrăvi și renova biserica,
atrage și pe calea aceasta luarea aminte a
întreprinzătorilor spre a se prezenta în fața
locului.

Anunț.

Acții d'ale băncilor

— din Oravița și jur

le cumpără cu prețuri culante, reclamînd
10-10 oferte în scris,

Johann Belgrader și fiul

— ORAVIȚA. —

O vană nouă

de scaldat (cu ventil), ieftină, de vînzare.

Anunț.

Cele mai bune, mai moderne și
mai durabile

≡ **ghete și cizme** ≡

numai la mine se pot căpăta. În magazinul
meu am tot felul de ghetе, lucrate exclusiv
în atelierul meu.

După comande pregătesc **ghete ameri-
cane, vinătorești, ortopedе și alte
feluri de ghetе de cea mai bună ca-
litate, ca: ghetе de tină, camașe,
ghete de zăpadă, ghetе comode, etc.**

Prețuri solide și moderate.

x-31

Cu stimă

BENEDICT CSONGĂR

— Oravița. —

De vînzare o mașină de cusut
pentru păpucări cu prețul de 50 cor.

La

Tipografia „Progresul”

— în Oravița —

se capătă

toffelul de tipărituri,

cu prețuri absolut solide.

La

Banca „Plugarul” din Cacova

s'au făcut mari schimbări.

Banca „Plugarul” a devenit adevărata bancă a plugarilor, că ea are la conducere mai mult plugari.

Banca „Plugarul” e unica bancă care conduce gratuit asigurarea de vite a plugarilor.

Împrumuturile cele mai ieftine se pot face la banca „Plugarul” din Cacova.

După depunerii camăta mai mare banca „Plugarul” din Cacova o plătește?

Împrumuturi li-se dau plugarilor de-acum înainte cu
următoarele condițiuni:

- a) Pe obligațiune cu intabulare în locul prim cu 6%
- b) Pe cambii " " " " " " 6 1/2%
- c) " " " " " " al doilea " 7%

Depunerii se primesc la „PLUGARUL” dela 1 cor.
în sus. Se plătește camăta 5—5 1/2 și 6%
după mărimea sumei și după condițiile de depunere.
Darea de venit banca o plătește.

Asigurarea de vite Fie care plugar cu suma de
2 fil. după 100 cor. la an,
poate să-și asigure vitele în contra pagubelor, ba capătă
doctor, oltuit, și medicină, gratuit. Sînt înscriși pînă
acum 900 frați plugari din 22 comune. S'au desbăgubit

în anul 1909 pentru boi, vaci, cai, viței la 101 membri
în preț de 20 mii cor.

Asigurări de viață se pot face în condiții favo-
rabile la banca „Plugarul”.

Acții și Losuri de tot soiul, cumpără banca „PLU-
GARUL” cu prețurile cele mai
mari; cumpără și vinde realități și unelte agronomice.

Vin, răchie foarte bună, de prune, moale sau pre-
friptă, se capătă la banca „PLUGARUL”.

Spirit rafinat, și spirit pentru preparat răchiu de
bucate, se capătă la fabrica băncei
„PLUGARUL” în Surducul-mare.